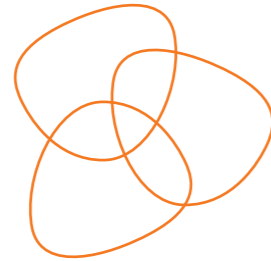

inspiratie voor iedereen

jaарverslag 2012

Interviews 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18

Voorwoord Dianne Weersink 3

2012: nieuwe aanpak noodzakelijk 5, 7

Bibliotheek *op school* 9

Inspiratie voor iedereen 11, 13, 15, 17

Cultural Governance 19

De Raad van Toezicht en directie in personen 20 - 21

Feiten en cijfers 22 - 32

**Tonnie Toonen,
taalambassadeur ROC, Neerbosch Oost**

Ik wilde geen domme taalfouten meer maken

Ik kwam in aanraking met de bibliotheek toen ik een ROC-cursus volgde. Het ROC en de bibliotheek werken samen om mensen die het Nederlands niet helemaal beheersen te helpen. Cursisten leggen groepsbezoeken af aan de bibliotheek, dan is de drempel niet zo hoog. Zelf deed ik een computercursus en vond ik het belangrijk om de Nederlandse taal beter te beheersen. Ik ben een 'Pietje precies' en wilde geen domme taalfouten meer maken. Later ben ik taalambassadeur geworden, omdat ik het belangrijk vind dat anderen ook een kans krijgen om hun taalvaardigheid te verbeteren. Nu ben ik taalambassadeur ROC en zit ik bij een leesgroep van de bibliotheek. Ik probeer mensen over te halen actief iets te doen aan hun achterstand. Onlangs was ik bij een vergadering van de gemeenteraad, omdat er geen subsidie meer is voor cursussen voor ouderen. Ik heb gezegd dat juist bij de ouderen veel taalachterstand voorkomt. Ik kom zelf graag in de bibliotheek, alles is netjes geordend en ze hebben grootletterboeken. Dat is makkelijk als je minder goede ogen hebt net als ik.

Interview

Voorwoord

Het afgelopen jaar stond in het teken van verandering en vernieuwing. De noodgedwongen sluiting van vestigingen en nieuwe bezuinigingen vragen om creatieve oplossingen. Die oplossingen moeten tegelijkertijd voldoen aan de eisen die gesteld worden aan een moderne bibliotheek. Om in te spelen op de voortgaande digitalisering en andere maatschappelijke ontwikkelingen, is een ondernemende en flexibele organisatiestructuur nodig. In 2012 is daarmee een begin gemaakt, in 2013 wordt dat verder uitgewerkt.

In dit jaarverslag leest u naast de gebruikelijke rubrieken ook korte interviews met klanten en relaties. Zij vertellen wat de bibliotheek voor hen persoonlijk betekent. Uiteindelijk bepalen de leden en andere klanten of de kwaliteit van de Bibliotheek Gelderland Zuid aansluit op de eisen en wensen uit de samenleving.

Een belangrijk aandachtspunt in 2012 was het op peil houden van de kwaliteit van de dienstverlening. In de gemeente Nijmegen, waar vestigingen moesten sluiten, is gekozen voor een optimale spreiding van overgebleven vestigingen

en het ontwikkelen van alternatieve diensten voor minder mobiele klanten. In de gemeente Ubbergen heeft deze aanpak geleid tot een betere bereikbaarheid van de bibliotheken in kleine kernen. Voor het basisonderwijs lanceerden we een 'Bibliotheek op school'-project, dat in 2012 is geïmplementeerd op een aantal pilotscholen in Nijmegen. Scholen in de wijken waar vestigingen moesten sluiten, kregen daarbij voorrang. De pilot is inmiddels uitgegroeid tot een totaalaanbod voor alle basisscholen. Ook in de gemeente Overbetuwe zijn twee scholen gestart met de Bibliotheek op school. Door het leggen van contacten met lokale belangengroepen, zorginstellingen en andere vertegenwoordigers van bewoners, zorgen we ervoor dat we op de hoogte zijn van de eisen en wensen in de stad, de wijken en de dorpen. Een mooi voorbeeld daarvan is de Bibliotheek aan huis voor mensen die aan huis gebonden zijn door ouderdom of ziekte. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven genomen om samen te werken met lokale organisaties. Eind 2012 startte de bibliotheek met een nieuw initiatief: VrijPlaats. Dat is een maandelijks literaire manifestatie waarin experimenten in vorm, interactie en presentatie centraal staan. Het is de bedoeling dit soort initiatieven de komende jaren verder uit te breiden. We wensen u veel leesplezier met dit jaarverslag en zien u graag terug in één van onze bibliotheken.

Dianne Weersink
directeur - bestuurder
de Bibliotheek
Gelderland Zuid

Leidy van der Aalst-Wolken,
wethouder gemeente Ubbergen

Toegang tot informatie voor iedereen

Voor onze gemeente is de hoofdzaak dat iedereen toegang heeft tot informatie in brede zin. Lezen is belangrijk. Daarmee bedoel ik niet alleen het lezen van boeken, maar ook andere informatiebronnen. Digitale media worden daarin steeds belangrijker. In de gemeente Ubbergen hebben we speciale aandacht voor de jongsten, de ouderen en de laaggeletterden. De volwassenen en jongeren vinden zelf hun weg wel. Doordat we onderdeel zijn van de Bibliotheek Gelderland Zuid, kunnen die gebruik maken van het brede totaalaanbod in de regio. Samen met de bibliotheek richten we nu 'intergenerationele punten' in. Dat is een moeilijk woord voor ontmoetingsplekken waar jong en oud terecht kunnen. Het zijn kleinschalige gezellige bibliotheekvoorzieningen in de kernen van onze gemeente. Makkelijk bereikbaar, met goede voorzieningen en de mogelijkheid om er de krant of een tijdschrift te lezen. Met de scholen bestaan nauwe banden, om het lezen bij de leerlingen te bevorderen. Ik ben van mening dat de bibliotheek naast haar 'uitleenfunctie' ook een sociale functie heeft, waar bewoners van alle leeftijden elkaar ontmoeten en hun kennis met elkaar delen.

Interview

2012: Nieuwe aanpak noodzakelijk

De rol van openbare bibliotheken verandert in snel tempo. Bezuinigingen, verdergaande digitalisering en andere maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een nieuwe aanpak. Naast noodzakelijke bezuinigingen is een duidelijke visie nodig om te zorgen dat de dienstverlening van de Bibliotheek Gelderland Zuid aan blijft sluiten op de vraag vanuit de verschillende doelgroepen.

Bibliotheken: van vestiging naar functie

Centraal in het beleid van de Bibliotheek Gelderland Zuid staat de bibliotheekfunctie. De dienstverlening bestaat uit veel meer dan alleen de uitleen van materialen en een gebouw met boeken. Na een uitgebreide voorbereiding, waarin alle vestigingen zorgvuldig zijn doorgelicht, werd in 2011 een definitief vestigingsplan gemaakt. Dat plan is in 2012 geïmplementeerd. Een aantal Nijmeegse vestigingen werd gesloten:

- de Bibliotheek Heselaan
- de Bibliotheek Neerbosch
- de Bibliotheek Lindenholt
- de Bibliotheek Brakkenstein
- de Bibliotheek Hengstdal
- de Bibliotheek Bottendaal

Om te zorgen dat de dienstverlening op peil blijft in alle wijken en dorpen, werd veel energie gestoken in de Bibliotheek *op school* en de Bibliotheek aan Huis. Deze diensten zijn gericht op de minder mobiele doelgroepen, de allerjongsten en de ouderen. Uitgangspunt is dat de andere klanten een makkelijk bereikbare vestiging in de buurt kunnen

lees verder op pagina 7

**Hannie Coenen,
inwoner binnenstad Nijmegen**

De bibliotheek is mijn externe boekenkast

De bibliotheek zit bij mij om de hoek, het is mijn externe boekenkast zeg ik wel eens voor de grap. Ik ben geen veellezer, ik lees voornamelijk praktische boeken. Bijvoorbeeld als mijn man en ik weer een verre reis gaan maken. Dan neem ik een hele stapel mee, die we samen bekijken. Boeken over computertoepassingen lees ik het meest. Dat is soms wat lastiger, want daar wil ik altijd het allernieuwste van weten. Die boeken zijn niet altijd beschikbaar, ik zorg dat ik er dan zo snel mogelijk bij ben. Romans lees ik niet vaak, soms op vakantie. Als ik in de bibliotheek moet zijn, kijk ik soms even snel bij de tijdschriften. Het is een prachtige plek in de stad om naar toe te gaan. Mijn hele familie is lid van de bibliotheek. Mijn moeder van 87 haalt de grootletterboeken zelf, voor de films ga ik met haar mee. De vanzelfsprekendheid van de bibliotheek is me met de paplepel ingegeven. Ik vind het belangrijk dat de bibliotheek in stand blijft, het is een noodzakelijke voorziening voor alle leeftijden.

Interview

Vervolg / 2012: Nieuwe aanpak noodzakelijk

bezoeken. Tegelijkertijd werd een organisatiebreed project 'wijkgerichte aanpak' gelanceerd. In de gemeente Ubbergen is gekozen om op meerdere plekken aanwezig te zijn, dat levert bijzonder vormen van samenwerking op voor én tussen jong en oud.

Wijkgerichte aanpak

De wijkgerichte aanpak houdt in dat de Bibliotheek in alle stadswijken en dorpen contacten onderhoudt met vertegenwoordigers van bewoners, met verzorgingshuizen en andere overlegorganen. Bijvoorbeeld wijkraden, buurthuizen, ROC en welzijnsorganisatie Tandem. Het doel daarvan is betrokken te zijn bij de wijken en te horen wat de wensen zijn van de bewoners. Soms zijn er eenvoudige oplossingen zoals inleverbussen, meestal zijn het lange trajecten waarbij gezamenlijk wordt gezocht naar de beste oplossing.

VrijPlaats: voorbeeld van 'cultureel ondernemerschap'

Naast het doorvoeren van bezuinigingen was de Bibliotheek Gelderland Zuid in 2012 bezig om nieuwe initiatieven te bedenken en uit te voeren. In de wereld van bibliotheken noemen we dat 'cultureel ondernemerschap'. Innovatie, creativiteit en flexibiliteit worden steeds belangrijker, net als het samenwerken met andere partijen. Een mooi voorbeeld

daarvan is VrijPlaats, een maandelijkse literaire manifestatie waarin experimenten in vorm, interactie en presentatie centraal staan. De eerste VrijPlaats in november, met als thema 'wat is werkelijkheid', liet zien dat deze nieuwe initiatieven voorzien in een behoefte.

Social media

In 2012 werden Facebook en Twitter actief en structureel ingezet als communicatiemiddelen. Op deze wijze is het mogelijk direct en interactief te communiceren met klanten. Op Facebook werd een aantal korte acties gehouden. Eén daarvan rondom 'Nederland Leest', waarbij lezers een Sony e-reader konden winnen, door hun mening te geven over de 'De donkere kamer van Damokles'.

Geniet met de bieb

Een andere actie in 2012 was 'Geniet met de bieb' tijdens de zomermaanden. Nieuwe leden kregen € 15,- vakantiekorting op een nieuw jaarabonnement, op Facebook was een 'geniet met de bieb vakantiefoto'-actie. Dat leverde een aantal nieuwe leden op én een aantal leuke foto's.

Een overzicht van alle acties en evenementen vindt u in het volgende hoofdstuk.

Bas Peters,
directeur St. Jacobusschool, Valburg

Lezen is fundamenteel om mee te doen in kenniseconomie

De Bibliotheek op school is een fantastische oplossing voor onze leerlingen. Het aanbod sluit perfect aan op het leesbeleid van onze school. Dat beleid is er op gericht om alles uit leerling te halen wat er in zit. Eerst het technische lezen, dan begrijpend lezen en tenslotte het 'leren om te leren. Als je niet taalvaardig genoeg bent, kun je niet meekomen in de 21e eeuw. De diepere gedachte achter ons beleid is dat leesvaardigheid fundamenteel is, om mee te kunnen doen in onze kenniseconomie. Ondanks alle mooie ict-toepassingen blijft 'lezen met aandacht' de essentie. Met de Bibliotheek op school hebben we de beschikking over een actueel aanbod. Kinderen nemen één boek mee naar huis en één boek gebruiken ze voor de vrije leesmomenten op school. Voorop staat het plezier in lezen, daar begint alles mee. Ik wil graag benadrukken dat de Bibliotheek Gelderland Zuid een zeer betrouwbare partner is. De inhoudelijke en logistiek samenwerking verloopt zeer prettig en professioneel. De leesmediaconsulent van de bibliotheek verricht uitstekend werk voor ons en de leerlingen.

Interview

De Bibliotheek op school: plezier in lezen

De Bibliotheek op school is een nieuwe educatieve aanpak. Eén ding staat voorop: door leesplezier kinderen aan het lezen krijgen en houden. Een belangrijk element is kritisch kunnen navigeren in de digitale wereld. Dat noemen we *mediawijsheid*.

In 2012 zijn in Nijmegen zes scholen en vier peuterspeelzalen gestart met de Bibliotheek op school, in Overbetuwe twee scholen en één peuterspeelzaal. Onderzoek wijst uit dat de volgende bouwstenen nodig zijn om succes te hebben met de Bibliotheek op school:

Digitaal systeem voor scholen

De Bibliotheek Gelderland Zuid beschikt over een nieuw digitaal schoolsysteem. Kinderen vinden hier de boekencollectie, educatieve websites en filmpjes. Ze kunnen boekrecensies schrijven en boekentips geven aan vriendjes. Leerkrachten volgen het leesgedrag van de kinderen. De bibliotheek presenteert actuele en aantrekkelijke boeken,

centraal in de school. Ook is er inname- en uitleenapparatuur aanwezig. Kinderen kunnen de gewenste boeken reserveren, die vervolgens op school worden afgeleverd. Tandem Welzijn Nijmegen en de leesmediaconsulenten begeleiden de vrijwilligers.

Expertise en opbrengstgericht werken

Met de Bibliotheek op school is het mogelijk om van alle leerkrachten leesexperts te maken. De leesmediaconsulent adviseert bij het opstellen van een leesmediaplan. De landelijke monitor biedt informatie over het leesgedrag en de leesmotivatie. Zo werkt de school planmatig aan het verbeteren van deskundigheid, informatievaardigheden en leesbevordering. Allemaal zaken die een positieve invloed hebben op de taalontwikkeling van het kind. In 2012 werd een begin gemaakt met de Bibliotheek op school-academie voor vrijwilligers, die later wordt uitgebreid voor leerkrachten en ouders.

Netwerk en beleid

Een laatste essentiële bouwsteen is het maken van goede afspraken en stellen van gezamenlijke doelen met alle partners. In Nijmegen werd in 2012 een stuurgroep met directies van scholen en peuterspeelzalen van de pilotscholen gevormd. Met andere onderwijsinstellingen zijn contacten gelegd. Halverwege het jaar werd het definitieve aanbod van de bibliotheek voorgelegd aan de onderwijsinstellingen en de gemeente Nijmegen. Dit nieuwe aanbod doet meer recht aan de diversiteit van scholen en is efficiënter. De gemeente Nijmegen en de bibliotheek investeren de komende vijf jaar substantieel in de Bibliotheek op school. Met de andere gemeenten worden gesprekken gevoerd om de prestaties in lezen en mediawijsheid verder te verbeteren.

Lloyd en Emlyn te Kulve, tweeling en veellezers, Zetten

Je kunt er ook gewoon langs de schappen lopen en rondkijken

Emlyn: "Al van kinds af aan lees ik boeken, net als mijn moeder. Als je een bepaalde smaak hebt kun je daar in de bieb gericht naar zoeken. Als ik een boek lees verdiep ik me er helemaal in. Ik vind het knap hoe een schrijver je zo mee kan nemen in een verhaal. Ik ben blij dat hier een bibliotheek is, ik heb bijna alles al gelezen. Soms ga ik naar Elst, die is nog groter en mooier dan deze." Lloyd: "Ik moest een werkstuk maken over Singapore. In de bibliotheek vond ik alles wat ik nodig had. Boeken, internet en andere informatie. Ik reserveer veel boeken thuis op de computer. Ik kan me niet voorstellen dat er geen bibliotheek zou zijn." Emlyn: "Nee, stel je voor dat je alle boeken die je leest moet kopen, dat gaat niet. Het is fijn in de bibliotheek. Je kunt er ook gewoon langs de schappen lopen en rondkijken." Lloyd: "Ja, en dan met gebogen hoofd alle titels bekijken. Boeken zijn leuk, ook om vast te houden en te bekijken."

Interview

Dansen in schuilkelders

Johanna Wycoff-de Wilde vertelde op 2 mei over haar boek 'Dansen in schuilkelders' in de Bibliotheek De Mariënborg. Dit dagboek uit de Tweede Wereldoorlog is een boeiende mix van de ellende van de oorlog en romantiek in een Nijmeegs gezin.

Dries van Agt

Oud minister-president Dries van Agt nam op 29 maart het eerste exemplaar van het boek 'Leven met minder zicht' in ontvangst. Dat gebeurde tijdens de Regionale Hulpmiddelenbeurs voor slechtzienden in de Bibliotheek De Mariënborg.

Griekenland: oude en nieuwe mythen op een zomeravond

Op 20 juni organiseerden de personeelsvereniging van de Radboud Universiteit en de Bibliotheek Gelderland Zuid hun jaarlijkse literaire avond Reppen en Roeren. De hal van Bibliotheek De Mariënborg was omgetoverd tot een Grieks terras, met Griekse gerechten en een uitgebreid literair programma.

'Wandel ook eens naar de bieb'

Onder de noemer 'Wandel ook eens naar de bieb' trok de bibliotheek in juli aandacht tijdens de Nijmeegse Vierdaagse. De hal van de Bibliotheek De Mariënborg was omgetoverd tot 'Via Gladiola', met gratis wifi en extra veel (buitenlandse) dagbladen en tijdschriften. Het activiteitenprogramma sloot aan bij het erfgoedfestival 'Gelegerd in Gelderland', onder andere met een tentoonstelling.

Gouden Leestips

Speciaal voor ouders bracht Biblioservice in de zomer van 2012 een boekje uit met 'Gouden Leestips', om hen en hun kinderen te stimuleren om (voor) te lezen. Bewezen is dat kinderen beter presteren op school als ze vanaf jonge leeftijd naar verhaaltjes luisteren en zelf later regelmatig een boek lezen. Het gratis boekje met leestips en leesfeitjes vond gretig aftrek in onze bibliotheken.

Bibliotheek op school

De Bibliotheek op school is een nieuwe educatieve aanpak, waarin één ding voorop staat: door leesplezier kinderen aan het lezen krijgen en houden. In 2012 zijn in Nijmegen zes scholen en vier peuterspeelzalen gestart met de Bibliotheek op school, in Overbetuwe twee scholen en één peuterspeelzaal. Meer daarover is te lezen in het hoofdstuk Bibliotheek op school.

Marieke Weeda, veellezer, Molenhoek

Wat ik wil worden? Schrijfster natuurlijk!

In 2012 zat ik in de landelijke senaat van de kinderjury, al eerder had ik meegedaan bij de Bibliotheek Gelderland Zuid. Ik heb het juryrapport geschreven van de groep 10 tot en met 12 jaar. Alle kinderen kunnen stemmen op hun lievelingsboek. Ik was gekozen uit 350 andere sollicitanten. Ik ben een paar keer voor de senaat op reis geweest. Een keer zat ik op de 23ste verdieping van een bankgebouw, dat was 'supergaaf'. Ik ben een echte boekenwurm, ik lees vaak tien of vijftien boeken per week. De Bibliotheek Malden is mijn lievelingsplek, daar ben ik vaak te vinden. Op vakanties kijk ik altijd als eerste of er wat te lezen valt. Ik houd van spannende boeken. In mijn vrije tijd schrijf ik zelf verhalen. Mijn lievelingsschrijvers zijn Francien Oomen, Carry Slee en Paul van Loon. Dit jaar was Paul van Loon een van de prijswinnaars, ik heb hem dus ook in het echt gezien. Als mensen me vragen wat ik wil worden, zeg ik altijd: schrijfster natuurlijk! Misschien win ik dan over twintig jaar zelf een prijs.

Interview

Biebsearch voor middelbare scholen

De collectie voor de scholen werd in 2012 uitgebreid met 35.000 e-books uit het Gutenberg-project. Voor veel Biebsearch-scholen werd het mogelijk rechtstreeks vanuit het bibliotheekstelsel te reserveren in de eigen mediatheek. Het project Biebsearch wordt in 2013 opgenomen in de educatieve aanpak voor iedereen tot 18 jaar. Ruim tienduizend leerlingen van middelbare scholen (zestien locaties) kregen in het najaar een nieuwe gecombineerde school- bibliotheekpas.

Barbara Stok tekent Vincent van Gogh

In december was de rondreizende expositie 'Barbara Stok tekent Vincent van Gogh' te bewonderen in de Bibliotheek De Mariënborg. Deze expositie vloeide voort uit het Stripfestijn De Klare Lijn.

Muziekwebbluister

Sinds december 2012 kunnen bezoekers van de Bibliotheek De Mariënborg via de muziekinformatiedienst Muziekwebbluister op eenvoudige en toegankelijke wijze kennismaken met verschillende soorten muziek. Maar liefst 4,5 miljoen originele tracks zijn 'streaming' te beluisteren, met bijbehorende informatie over albums, artiesten en genres.

Schrijfwedstrijd 'Aan het woord!'

'Aan het woord!' is de grootste literaire schrijfwedstrijd voor beginnende schrijvers uit Gelderland. Het is een initiatief van het Gelders kenniscentrum voor Kunst en Cultuur en wordt in Nijmegen georganiseerd door de Bibliotheek Gelderland Zuid en Lindenberg Huis voor de Kunsten. Op de swingende slotavond in december vond de prijsuitreiking plaats in het Lindenberg Theater in Nijmegen. Er waren maar liefst 400 inzendingen.

BoekStart

Om jonge ouders te stimuleren hun kinderen voor te lezen, geeft de Bibliotheek hen een speciaal 'BoekStart-koffertje', als zij hun baby (gratis) lid maken van de Bibliotheek. In het koffertje zitten twee babyboekjes en brochures met (voorlees)tips. In een groot aantal vestigingen zijn speciale babyboekjes ingericht, waar ouders met hun kinderen rustig boekjes kunnen uitzoeken en lezen. De Bibliotheek organiseerde voor deze doelgroep de activiteiten 'Muziek op schoot' en 'Babygebaren'. In 2012 werden 342 baby's lid van de Bibliotheek.

**Elly Haverkamp,
vrijwilliger Bibliotheek aan Huis, Berg en Dal**

We praten ook over de inhoud van de boeken

Sinds 2007 ben ik vrijwilliger voor de Bibliotheek aan Huis. Toen ik tijdelijk werkloos werd, leek het me zinvol om op deze manier een oudere mevrouw te helpen. Zij was niet meer in staat om zelf naar de bibliotheek te gaan. Ook toen ik weer een baan kreeg ben ik doorgegaan met het halen en brengen van boeken die ze graag wil lezen. Ze schrijft haar wensen netjes op een briefje. Het is een belesen vrouw. In onze gesprekken tijdens het spreekwoordelijke kopje thee, leer ik veel van haar verhalen en wijze adviezen. De gesprekken gaan over de inhoud van de boeken, maar vooral over haar sociale leven van het moment. Het klinkt gek, maar de ingrijpende veranderingen in haar leven, zie ik terug in de lijst van geleende boeken. Ze leest de boeken met een vergrootglas, luisterboeken op cd leiden haar te veel af. Hoewel ze ondanks haar leeftijd, ze is 90 jaar, handig is met internet, wil ze geen e-reader. Het blijft bij "echte" boeken. Daar blijf ik graag voor zorgen.

Interview

School's Loud

In het muziekproject 'School's Loud', een samenwerking van de Bibliotheek Gelderland Zuid en Doornroosje, gingen docenten van middelbare scholen met hun leerlingen in november en december een 'muzikale strijd' aan met andere klassen. De docenten en leerlingen verdiepten zich in de muziekgeschiedenis en volgden workshops over songwriting en promotie. In maart 2013 was de spetterende finale.

Voorleeswedstrijd

38 basisscholen in het werkgebied deden in februari mee aan de voorronde van de Nationale Voorleeswedstrijd. In drie bruisende kwartfinales stredende scholen voor een plek in de halve finale van Gelderland.

Groepsbezoeken: Bipipedia

Zesenvestig groepen leerlingen van middelbare scholen bezochten in 2012 de Bibliotheek De Mariënborg om het educatieve programma Bipipedia te doorlopen. Leerlingen verkennen de bibliotheek aan de hand van een multimediaal, sprankelend doe-boekje met zoek-, weet- en denkvragen.

Nationale Voorleesdagen

Emile Roemer beet op 18 januari 2012 in de Nijmeegse wijk Hatert de spits af van de Nationale Voorleesdagen, voor baby's, peuters en kleuters. Hij las voor uit het boek 'Mama kwijt'. In alle vestigingen waren voorleesactiviteiten en optredens.

Kunst- en cultuurroute

Gedurende 2012 bezochten leerlingen van middelbare scholen in 34 groepen de Bibliotheek De Mariënborg voor de kunst- en cultuurroute. 375 leerlingen namen deel aan de workshops 'Rappen of Beeldtaal'.

Lezen met de sterren

Lezen met de Sterren is een samenwerkingsproject van de Bibliotheek Gelderland Zuid, selexyz en de Wintertuin. In Nijmegen prezen Saar Koningsberger (TMF, RTL-4) en Dennis Storm (BNN) hun favoriete boeken aan bij jongeren. Zeventien klassen van vier middelbare scholen waren aanwezig op de spetterende Slotbijeenkomst met de Sterren op 28 januari 2013.

Joris Verwijmeren, vader van 3 kinderen, Elst

(Voor)lezen onderdeel van een goede opvoeding

In de bibliotheek zijn vermaak en kennis op een prettige manier gecombineerd. Het is een fijne plek om naar toe te gaan met mijn drie kinderen, ze komen er graag. We ontmoeten er anderen en er is steeds een groot en wisselend aanbod. Soms ga ik er heen om een dvd te lenen, en laat ik me verleiden om de kinderen even voor te lezen. Voorlezen en verhalen zijn goed voor hun fantasie, hun taalontwikkeling en het vermogen om abstract te denken. Wat ik merk is dat ze ook gezegdes en spreekwoorden herkennen. Lezen en voorlezen zijn voor mij onderdeel van een goede opvoeding! Kinderen houden van herhaling, soms koop ik een boek zelf, als ze het steeds opnieuw willen horen. Boeken bestaan voor mij vooral uit papier. Digitale boeken hebben voor mij niet de charme van het papieren boek. Dat geldt nog meer voor kinderboeken. Kinderen moeten boeken voelen en ruiken. Ik denk dat informatieve en studieboeken straks overwegend digitaal worden, boeken voor 'vermaak' vooral nog papier.

Interview

Regionale jeugdkrakercompetitie

Een aantal basisscholen deed in het begin van het jaar mee aan de Nationale Jeugdkrakercompetitie, een landelijke wedstrijd voor groep 7 en 8. Daarin leerden ze zelfstandig te zoeken op internet om gericht informatie te verzamelen. Ze streden om de wisselbeker die elke vier jaar rouleert tussen de winnende scholen. Dit jaar won de Sint Martinusschool uit Millingen aan de Rijn.

Kinderboekenweek en Kinderboekenfeest: 'Hallo wereld!'

In oktober organiseerde de Bibliotheek Gelderland Zuid samen met de Lindenberg en een aantal boekhandels het vijfde, spectaculaire Nijmeegs Kinderboekenfeest. In scholen en bibliotheken waren tijdens de Kinderboekenweek traditiegetrouw veel gezellige activiteiten.

Week van de mediawijsheid

De Bibliotheek Gelderland Zuid had een rol als intermediair tijdens deze landelijke week in november. Ongeveer vijftien groepen deden mee aan de landelijke wedstrijd voor mediamasters. Voor ouders en opvoeders was er een lezing over jeugd en social media.

Boekenzoekenfestival

De elfjarige Daan Ruijs organiseerde samen met de Bibliotheek Gelderland Zuid op 18 maart het 'boekenzoekenfestival'. De dag bestond uit een kindercollege met een echte professor, een workshop boekbinden en een presentatie van de 13-jarige Fieke Huizenga, die een eigen boek schreef. Het Jeugdjournaal maakte een uitgebreide reportage van het festival.

Schrijfwedstrijd Koning van Katoren

Samen met LUX en de Wintertuin organiseerde de Bibliotheek Gelderland Zuid eind 2012 een schrijfwedstrijd, die aansloot op de vertoning van het gefilmde boek 'Koning van Katoren' in Lux.

André Dumont,
lid bestuur Vlaams Cultureel Kwartier, Nijmegen

De bibliotheek is onze natuurlijke literaire partner

De Bibliotheek Gelderland Zuid is in de eerste plaats onze natuurlijke partner voor activiteiten rondom literatuur. Een deel van onze programmering gaat over proza en poëzie, daarin sluiten we mooi op elkaar aan. Samenwerking leidt tot verrijking en verbreding. Alle kennis over literatuur is als het ware samengebald in de bibliotheek. Ik zie de bibliotheek zeker niet alleen als 'uitlener van boeken', maar juist ook als een culturele partner. Als culturele ondernemer kan de bibliotheek de komende jaren haar vleugels verder uitslaan door initiatieven te nemen op literair gebied. Daarnaast is er een strategisch belang, met als bron de Nijmeegse Cultuurnota. De bibliotheek moet de komende jaren de drijvende kracht worden achter alle initiatieven op literair gebied. Het afgelopen jaar is dat al prima gelukt, tijdens poëzieavonden en ontmoetingen met schrijvers. Daarnaast is er ook de logische samenwerking met alle culturele partners in het hart van Nijmegen. Bijvoorbeeld Lux, Het Huis van de Geschiedenis en het Archief. Ook daarin kan de bibliotheek fungeren als de spil van de lokale samenwerking.

Interview

Cultural Governance: kwaliteit van bestuur en toezicht

De Bibliotheek Gelderland Zuid onderschrijft de landelijke 'Code Cultural Governance' voor maatschappelijke en culturele instellingen. Daarin staan de voorwaarden beschreven voor goed bestuur, een adequaat toezicht en een transparante verantwoording. De Bibliotheek Gelderland Zuid werkt volgens het Raad van Toezicht-model (zie www.cultuur-ondernemen.nl).

Vaste onderwerpen op de agenda van het overleg tussen de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder zijn de beleidsontwikkeling, het vaststellen van de strategie en de financiële stukken. Een externe accountant zorgt voor de onafhankelijke controle van de jaarrekening, op basis waarvan een goedkeurende verklaring kan worden afgegeven.

De voorzitter van de Raad van Toezicht stelt in overleg met de directeur-bestuurder de agenda van de vergaderingen vast. De periodieke rapportages van de directeur-bestuurder zijn gebaseerd op de wensen die door de Raad van Toezicht vooraf zijn vastgelegd.

Het overleg tussen de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder vindt plaats volgens een jaarlijks vastgesteld schema, in 2012 waren er vijf formele vergaderingen. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht tweemaal per jaar overleg met de ondernemingsraad. De directeur-bestuurder vergadert volgens een vast periodiek schema met de ondernemingsraad.

De Raad van Toezicht van de Bibliotheek Gelderland Zuid bestond in het verslagjaar uit de volgende leden:

Voorzitter

Vice-voorzitter en secretaris

De heer drs. E.J. de Boer (1947), voorzitter

Beroep:

- ruimtelijk economisch adviseur, gepensioneerd en voorheen diverse directie- en interim-functies in Nijmegen e.o.

Nevenfuncties:

- lid Raad van Commissarissen Zorgketen Stichting Pantein Boxmeer; voorzitter Stichting Museum Kasteel Wijchen.

Eerste benoemingsdatum: 1 september 2010

Lopende benoemingstermijn: t/m 2014 (herbenoembaar)

Mevrouw mr. C.A. Hoving-Boot (1959), vice-voorzitter en secretaris

Nevenfunctie:

- voorzitter Stichting Ontcommer.

Eerste benoemingsdatum: 1 januari 2006

Lopende benoemingsdatum: t/m 2013

De heer H.J. van Broekhuijze AA/FB (1972), financieel deskundige

Beroep:

- accountant/belastingadviseur

Nevenfuncties:

- penningmeester WZPC De Rijn; bestuurslid/oprichter Stichting Platform Recreatie en Toerisme Overbetuwe.

Eerste benoemingsdatum: 1 januari 2006

Teruggetreden per 1 december 2012

Mevrouw drs. J.A. Goudsmit (1965), lid

Beroep:

- directeur search- en selectiebureau

Eerste benoemingsdatum: 27 november 2008

Teruggetreden per 1 december 2012

Mevrouw drs. C.H. Vogel (1966), lid

Beroep:

- adviseur/projectmanager bij Elan Expertisecentrum in Arnhem

Eerste benoemingsdatum: 27 november 2008

Lopende benoemingstermijn: t/m 2016

Mevrouw drs. T.E. Vrijmoet (1968), lid

Beroep:

- algemeen directeur ACBN Evenementenbureau Nijmegen/ Vierdaagsefeesten Nijmegen

Eerste benoemingsdatum: 1 september 2010

Lopende benoemingstermijn: t/m 2014 (herbenoembaar)

De heer drs. J.C.M. Wiltingh RC (1961), financieel deskundige

Beroep:

- interim-manager

Eerste benoemingsdatum: 10 november 2011

Lopende benoemingstermijn: t/m 2015 (herbenoembaar)

In de Raad van Toezicht zijn verschillende voor de Bibliotheek relevante expertisegebieden vertegenwoordigd: juridisch, financieel, lokale overheden, cultureel en personeelszaken. Vanzelfsprekend hebben alle leden affiniteit met het bibliotheekwerk.

Het bestuur/de directie van de Bibliotheek Gelderland Zuid:

Mevrouw drs. S.A.M. Weersink MMO (1969), directeur - bestuurder

Nevenfuncties:

- voorzitter bestuur Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (SLAN); voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren Het Kapitoor; lid HRM-commissie Vereniging van Openbare Bibliotheken bestuurslid Stichting Culturele Evenementen Nijmegen; lid landelijke adviesraad Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) voor de Bibliotheek op school.

Leden

Bestuur

Jaarcijfers 2012

Op de volgende pagina's vindt u de jaarcijfers van de Bibliotheek Gelderland Zuid totaal en per vestiging. Een aantal opmerkingen daarbij:

- Op de volgende pagina's vindt u de jaarcijfers van de Bibliotheek Gelderland Zuid totaal en per vestiging. Een aantal opmerkingen daarbij:
- In 2012 zijn zes Nijmeegse vestigingen gesloten, die worden in dit jaarverslag buiten beschouwing gelaten.
- Onder diverse abonnementen verstaan we zomerabonnementen, ROC Taalabonnementen, Bibliotheek aan Huis, Schippersabonnementen, Speciale leners, personeel en vrijwilligers.
- Onder de scholierenpassen zijn ook alle Biebsearch abonnementen opgenomen, ook van docenten.
- De gemiddelde landelijke procentuele wijzigingen per jaar zijn gebaseerd op de Nederlandse Openbare Bibliotheekstatistieken 2010-2011.
- Er is een duidelijk zichtbare trend van een bezoek aan een bibliotheekvestiging naar een digitaal bezoek via de internetomgeving. Reserveren en verlengen gebeurt ook steeds meer via internet.

Totale jaarcijfers **de Bibliotheek Gelderland Zuid**

Gemeenten	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Beek-Ubbergen	48.387	47.701	68.384	69.159
Beuningen	87.341	81.159	176.018	165.870
Heumen	103.973	104.255	225.038	226.736
Millingen aan de Rijn	44.179	39.897	64.725	62.405
Nijmegen	800.399	789.001	1.156.475	1.235.995
Overbetuwe	161.660	157.455	366.283	344.901
Diversen				
Biebsearch	nvt	nvt	1.170	1.569
BOS	nvt	nvt	-	13.834
Totaal	1.245.939	1.219.468	2.058.093	2.120.469

Leden per abonnement	Verskil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	31.849	32.668			
Scholieren	11.457	14.517			
BOS	-	2.037	jongeren	13,7%	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	28.594	26.365			
Mini	4.610	4.962	volwassenen	-5,7%	-3,34%
Instellingen Groot	800	677			
Instellingen Klein	48	56			
Diversen	1.905	847			
Totaal	79.263	82.129	Totaal	3,6%	-0,22%

*Er zijn zes Nijmeegse vestigingen gesloten, die worden buiten beschouwing gelaten.

Verschillen per vestiging

Gemeenten	Bezoekers	Uitleningen
Beek - Ubbergen	1,42	1,13
Beuningen	-7,08	-5,77
Heumen	0,27	0,75
Millingen aan de Rijn	-9,69	-3,58
Nijmegen	-1,42	6,88
Overbetuwe	-2,60	-5,84
Totaal OBGZ	-2,12	3,03
Landelijk	-1,62	0,4

Digitale bezoercijfers

	Bezoek per webpagina	
	2011	2012
Homepage	*	804.859
Agenda	*	16.569

* Vanaf 2012 wordt een ander analyseprogramma gebruikt

Bezoekers naar herkomst		
- directe toegang	413.915	486.136
- zoekrobot	168.502	258.787
- via andere websites	31.044	59.928
Totaal	613.461	804.851

Bezoekers Catalogus		
	2011	2012
Inloggen in mijn-menu	386.510	376.501
Reserveringen	128.971	156.772
Verlengingen	378.394	390.708

Leden Digitale Lezerskrant		
Leden Digitale Lezerskrant	2.140	1.997

Jaarcijfers vestigingen **Nijmegen 2012**

Vestigingen	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Hatert	44.638	49.221	64.133	63.267
Lent	20.284	21.143	52.503	49.690
Marienburg	467.776	434.654	596.532	637.275
Muntweg	64.370	83.035	142.133	174.801
Oosterhout	24.115	25.592	46.824	51.806
Zwanenveld	179.216	175.356	254.350	259.156
Totaal	800.399	789.001	1.156.475	1.235.995

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	15.523	16.079			
Scholieren	5.205	6.455			
BOS	-	1.628	jongeren	16,6 %	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	17.405	15.863			
Mini	3.279	3.458	volwassenen	-6,6 %	-3,34%
Instellingen Groot	482	381			
Instellingen Klein	12	18			
Diversen	1.150	568			
Totaal	43.056	44.450	Totaal	3,2%	0,22%

Jaarcijfers vestigingen **Overbetuwe 2012**

Vestigingen	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Elst	89.417	86.805	209.856	198.830
Heteren	33.040	34.050	59.270	51.476
Zetten	39.203	36.600	97.157	94.595
Totaal	161.660	157.455	366.283	344.901

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	6.395	6.453			
Scholieren	1.007	1.313			2,62%
BOS	-	409	jongeren	10,4%	
Alles-in-één Volwassenen	3.408	3.168			
Mini	298	333	volwassenen	-5,5%	-3,34%
Instellingen Groot	67	78			
Instellingen Klein	19	19			
Diversen **	77	28			
Totaal	11.271	11.801	Totaal	4,7%	-0,22%

Jaarcijfers vestigingen **Beuningen 2012**

Vestigingen	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Beuningen	75.389	70.564	161.542	152.732
Ewijk	11.952	10.595	14.476	13.138
Totaal	87.341	81.159	176.018	165.870

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	3.384	3.522			
Scholieren	796	916	jongeren	6,2%	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	2.250	2.049			
Mini	250	282	volwassenen	-6,8%	-3,34%
Instellingen Groot	61	56			
Instellingen Klein	9	9			
Diversen	52	45			
Totaal	6.802	6.879	Totaal	1,1%	-0,22%

Jaarcijfers vestigingen **Heumen 2012**

Vestigingen	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Malden	89.720	90.827	203.835	206.556
Overasselt	14.253	13.428	21.203	20.180
Totaal	103.973	104.255	225.038	226.736

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	3.160	3.245			
Scholieren	1.390	1.708	jongeren	8,9%	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	2.686	2.544			
Mini	200	226	volwassenen	-4,0%	-3,34%
Instellingen Groot	76	68			
Instellingen Klein	3	3			
Diversen	164	47			
Totaal	7.679	7.841	Totaal	2,1%	-0,22%

Jaarcijfers vestigingen **Millingen aan de Rijn 2012**

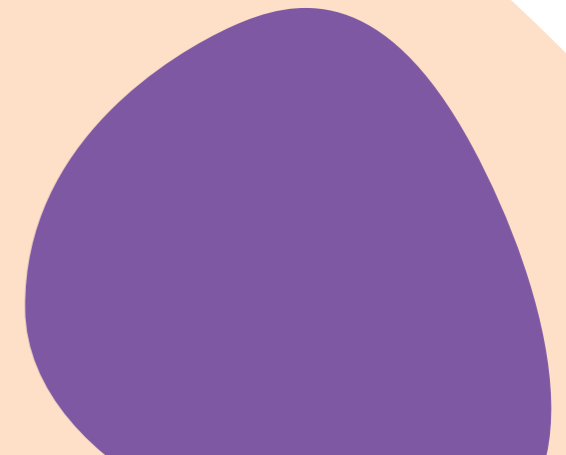
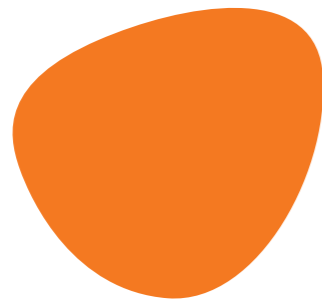
Vestiging	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Millingen	44.179	39.897	64.725	62.405
Totaal	44.179	39.897	64.725	62.405

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	840	893			
Scholieren	415	535	jongeren	13,8%	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	513	473			
Mini	20	77	volwassenen	3,2%	-3,34%
Instellingen Groot	27	30			
Instellingen Klein	1	1			
Diversen	38	34			
Totaal	1.854	2.043	Totaal	10,2%	-0,22%

Jaarcijfers vestigingen **Beek-Ubbergen 2012**

Vestiging	Bezoekers		Uitleningen	
	2011	2012	2011	2012
Beek-Ubbergen	48.387	47.701	67.539	68.306
Ooij	onbekend	onbekend	845	853
Totaal	48.387	47.701	68.384	69.159

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	1.302	1.366			
Scholieren*	485	622	jongeren	11,2%	2,62%
Alles-in-één Volwassenen	1.014	968			
Mini	109	113	volwassenen	-3,7%	-3,34%
Instellingen Groot	36	34			
Instellingen Klein	1	1			
Diversen **	40	37			
Totaal	2.987	3.141	Totaal	5,2%	-0,22%

Jaarcijfers **buiten werkgebied 2012**

Leden per abonnement	Verschil 2011 - 2012 in procenten				
	2011	2012	Totaal		Landelijke tendens
Alles-in-één Jeugd	1.245	1.110			
Scholieren	2.159	2.968	jongeren	20%	0,63%
Alles-in-één Volwassenen	1.318	1.300			
Mini	454	473	volwassenen	0%	-0,24%
Instellingen Groot	51	30			
Instellingen Klein	3	5			
Diversen	384	88			
Totaal	5.614	5.974	Totaal	6,4%	0,2%

Colofon

Jaarverslag 2012
de Bibliotheek Gelderland Zuid
Mariënborg 29, 6511 PS Nijmegen
www.obgz.nl

Tekst: Joep van der Loo

Ontwerp: Coers en Roest ontwerpers bno|drukkers, Arnhem

**inspiratie
voor iedereen**

